

пов'язані із його участю під час міжнародного співробітництва у кримінальному провадженні.

До однієї із форм адвокатської діяльності належить можливість представляти і захищати права, свободи та інтереси фізичних осіб, права та інтереси юридичних осіб в суді, правоохоронних органах, органах державної влади, як вітчизняному кримінальному судочинстві, так і за умови міжнародного співробітництва.

Розглянувши особливості участі адвоката при здійсненні міжнародного співробітництва під час кримінального провадження, необхідно підкреслити, що участь адвоката достатньою мірою різноманітна, але всі форми діяльності забезпечують прийняття законного, справедливого рішення відносно осіб, які знаходяться у сфері дії правосуддя, враховуючи дотримання процесуальної форми національного кримінального процесу.

Список використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квіт. 2012р. №4651-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-172>.

2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05 лип. 2012.

Малюк В. В.,

здобувач Харківського національного
університету внутрішніх справ

ОСНОВНІ ДОКТРИНАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ДЕФІНІЦІЇ «ЗЛОЧИННІ СПІЛЬНОТИ»

На сьогодні одним із актуальних шляхів подолання негативної кримінологічної ситуації в нашій країні є протидія кримінальним правопорушенням, вчинюваним злочинними спільнотами. Оскільки термін «злочинні спільноти» порівняно новий, то їх визначення, поняття ми розглядаємо як один з елементів оперативного-розшукової характеристики таких кримінальних правопорушень. Для виокремлення чітких параметрів цього поняття необхідно визначити його змістове співвідношення із вже існуючим поняттям у цій сфері, для чого доцільним є розгляд підходів учених до цього феномену.

Відтак, Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти організованої злочинності від 21 липня 1997 року визначає організовану злочинність як групову діяльність трьох чи більше осіб,

яка характеризується ієрархічними зв'язками чи особистими відносинами, що дають можливість їх керівникамдістати прибуток або контролювати території і ринки, внутрішні і зовнішні, за допомогою насильства, залакування чи корупції як для продовження злочинної діяльності, так і для проникнення в легальну економіку [1, с.70]. Науковцями та практичними працівниками правоохоронних органів використовується багато різних термінів, зокрема злочинна група, зграя, змова, організація, спільнота, асоціація, антигромадське, злочинне, організоване, криміногенне угруповання, об'єднання, формування, співтовариство, кримінальні клани структури чи групи, мафіозні сім'ї або групи, сітьова структура організованої злочинності, співтовариство за типом мафії, банда, синдикат, бригада бойовиків, корпорація злочинців, організований криміналітет [2, с.43]. Але, не зважаючи на таке розмаїття, науковці сходились в одному: в структурі організованої злочинності існує вища ієрархія.

О.І. Гуров, використовуючи, здебільшого, кримінально-правову термінологію, пропонує виділяти організовані групи, організовані угруповання бандитські формування, злочинні організації та спільноту «зłodіїв у законі», розглядаючи останній вид як форму злочинної організації [3, с.196]. Такий підхід, на нашу думку, більше підходить для кримінального права, оскільки запропонований поділ може стати цінним в межах кримінально-правової кваліфікації.

В.І. Куликов вважає, що в сфері організованої злочинності одночасно виявляються, взаємодіють і конкурують: організовані злочинні групи; організовані злочинні угруповання (як сукупність узгоджено діючих у даній сфері і на визначеній території організованих злочинних груп); злочини співтовариства (організації) (як системи об'єднаних у групи осіб), злочини клани (як сукупність активно діючих і зв'язаних родинними, довірливими тривалими службово-посадовими чи кримінальними зв'язками учасників злочинного формування та інших причетних до організованої злочинної діяльності, знаючих про неї осіб) [4, с. 128–129]. Цей підхід здається нам допустимим, оскільки вказана класифікація може достатньо комфортно співіснувати із суспільно небезпечними діями, які вчинюються злочинними спільнотами.

Про три рівні організованості у злочинності вела мову А.І. Долгова: перший, найнижчий, характеризується відсутністю складної структури, складної ієрархії, функції організаторів і виконавців чітко не розділені; другий, більш складний рівень, являє собою ієрархічну побудову певних груп, іноді їх конгломерат, який називають «злочинними об'єднаннями»; третій рівень має деяку

якісну відмінність від двох перших і передбачає організацію злочинного середовища, консолідацію його лідерів [5, с. 10–13]. Таким чином, вчена зробила спробу побудувати певну ієрархічність, відштовхуючись від якої можливо сформулювати найбільш повноцінну дефініцію «злочинна спільнота»

Тобто, більшість вчених дотримуються близьких позицій, які формулюють, виходячи з позицій ієрархічності, підлеглості та рольового розподілу в межах кримінально-протиправної діяльності.

На нашу думку, з врахуванням напрацювань практики та аналізу кримінально – правових норм, злочинна спільнота – це постійно діюче, централізовано сформоване організоване злочинне формування займаючих вищу ступінь злочинної ієрархії осіб – суб'єктів підвищеного злочинного впливу, що складається з двох і більше злочинних організацій, діючих самостійно в інтересах спільноти, члени яких об'єднані злочинною метою, підпорядковуються встановленим для цієї соціальної групи традиціям та нормам поведінки.

Список використаних джерел

1. Научно-практический комментарий Уголовного кодекса Украины от 5 апреля 2001 года. Под ред. Н.И. Мельник, Н.И. Хавронюка. К.: *Каннон*; А.С.К., 2002.1216 с.

2. Лизогуб Б.В. Організовані злочинні угруповання: класифікація та заходи протидії: дис...канд. юрид. наук: 12.00.08. Х., 2004.187 с.

3.Гуров А.И. Профессиональная преступность. Прошлое и современность. М., 1990. 269 с.

4.Куликов В.И. Основы криминалистической теории организованной преступной деятельности. Ульяновск: Филиал МГУ, 1994. 256 с.

5.Организованная преступность – 4. Под ред. Долговой А.И. М.: *Криминологическая Ассоциация*, 1998. 280 с.